

Van: Frans Ellenbroek [<mailto:frans.ellenbroek@natuurmuseumbrabant.nl>]

Verzonden: dinsdag 26 april 2016 13:10

Aan: STATENGRIFFIE

Onderwerp: FW: bericht voor de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Geachte leden van Provinciale Staten,

Vorige week haalde Natuurmuseum Brabant de Telegraaf met een groot artikel op twee pagina's over wat ons museum te bieden heeft. Niet alleen genereert dit extra veel bezoekers in de meivakantie, ook is het weer een tastbaar bewijs, dat Natuurmuseum Brabant landelijk meetelt. We danken dit aan de beleidskeuzes die we maken, maar ook grijp ik graag deze gelegenheid aan om te benadrukken, dat we hiertoe in staat zijn en worden gesteld door de niet aflatende steun vanuit de Provincie Noord-Brabant en Provinciale Staten.

Binnenkort spreken wij u graag weer over de nieuwe plannen zoals vervat in een nieuw beleidsplan 2016 – 2018 en over de resultaten van 2015, die met ruim 67.000 bezoekers klinken als een klok. We stellen vast, dat Tilburg en Brabant trots mogen zijn op de drie succesvolle en landelijk vooroplopende musea in Tilburg: De Pont, Textielmuseum en Natuurmuseum Brabant. Ook de samenwerking van alle drie met de andere toonaangevende musea in onze Provincie – zoals nu in het kader van Bosch 500 – mag daarbij genoemd worden, zo menen wij.

Mede namens het bestuur van Natuurmuseum Brabant:

Frans Ellenbroek

Natuurmuseum Brabant

+ 31(0)13 53 53 935
Spoorlaan 434 | 5038 CH Tilburg
info@natuurmuseumbrabant.nl
www.natuurmuseumbrabant.nl

**Beste kidsproof museum
van Brabant (en tweede
van Nederland!)**

Op onderzoek in Natuurmuseum

Oog in oog met een skelet

De natuur naar binnen halen, hebben ze in het Natuurmuseum Brabant vrij letterlijk genomen: in het voormalige schoolgebouw zijn overal opgezette dieren te vinden. Van gevaarlijk ogende roofdieren tot plafondhoge stellingen vol potten met dieren op sterk water.

In de tentoonstelling *Uitdij* kan je zelfs een levende mammoet ontdekken. Dit museum maakt de natuur tastbaar voor zowel jong als oud. Egt Johan Heffer, plaatsvervangend directeur. Trots kijkt hij om zich heen. De hoeveelheid opgezette dieren is wat ons museum uniek maakt. In elke expositie proberen we deze te verwerken. "We worden vergezeld door museumoprichter Sam de Haan (90), fervent bezoeker van het museum. Hij is hier voor de elfde keer, dus het is betuigbaar wie wie vandaag rondwandelt."

Het is een echt familie-museum; het won drie keer de eerste prijs voor meest kindvriendelijke museum van Brabant en vorig jaar zelfs de tweede prijs op landelijk niveau. Terwijl Sam als een echte Nieuwderhaler over de grond slaapt om op een mammoet te jagen, vertelt Johan: "Er is veel te doen voor kinderen, maar we richten ons ook zeker op volwassenen. Naast het skelet van de potvis hangt bijvoorbeeld een foto-expositie. Dat vinden de meeste kinderen niet bijzonder interessant."

Terwijl een aantal jongens en meisjes weestvoet staat heen en weer rent om de opgezette dieren met de beesten op de daarnaast hangende doeken te vergelijken, bekijken de ouders schilderijen van Jeroen Bosch van wat dichterbij. Op de werken is namelijk een hoop te ontdekken: van de zonden van de mens tot Bosch' lenk op de gewetenslijst. Dat het replica's betreft lijkt niets uit te maken, omdat de expositie om zoveel meer gaat dan schilderijen alleen. In de recent geopende tentoonstelling *Dieren* om

tot stand gekomen in het kader van de Bosch Grand Tour, waarbij diverse musea in Brabant het werk van de middeleeuwse schilder uitwisselen. Op de werken figuren dieren bijna

Dit is een echt familie-uitje

Jeroen Bosch ligt de nadruk op de in- en uitheemse dieren en fabel- en fantasiedieren in zes werken van Bosch. De expositie is

net zo vaak als mensen. Zij worden vaak om een symbolische betekenis ten tonen getoond. Zo is op verschillende werken een

boom te zien waarin een uil verzeeld wordt door een ondersteeboven hangende koolmees. De uil staat hierin voor het kwaad, terwijl de koolmees de makkelijkheid van de mens symboliseert. Ergo: de mens wordt makkelijk verleid door het kwaad. Behalve vanuit dit cultuurhistorisch perspectief zijn de dieren ook interessant voor de natuurwetenschap. Bosch schildert een bonte kralen en kraakend op zijn werken. Het

zijn de eerste waarnemingen van deze dieren in Nederland. Dat is waarom deze tentoonstelling ook interessant is voor de ware Bosch-kenner", stelt Heffer.

Die gelaagdheid is ook kenmerkend voor de rest van het museum. In de presentatie *De Wroef* kan men naast allerlei opgezette wolven en aanverwante dieren ook een discussie voeren over de al dan niet wenselijke terugkeer van dat roofdier in

Nederland. Het is namelijk goed om eens na te denken over welke gevolgen een eventuele terugkeer kan hebben. En dat kan gewoon terwijl de kinderen een dwerghondje van dichtbij bekijken.

Voor wie liever zelf de handen uit de mouwen steekt, biedt het museum ook een uitkomst. De Oo-Zone, het onderzoekslab, is een nagebouwd museum-depot. Het is een indrukwekkend gezicht: plafondhoge vitrines vol uiteenlo-

pende dieren, planten en fossielen. Ondanks dat de vitrines nostalgische herinneringen aan een oud biologisch kabinet oproepen, is het lab van allerlei moderne snufjes voorzien. Aan weerszijden staan computers waarop je kan inloggen en een keuze kan maken uit een onderzoekspersoonage. Nadat een keuze uit de vele proefjes is gemaakt, is met persoonlijk onderzoekspas een la te openen waar de benodigde materialen zich in bevinden.

Je waant je direct een professionele onderzoeker. Sam klemt direct voor het personage van rectorbeur en probeert een moord op te lossen. Hij moet daarvoor het bot van een dijbeen opmeten om vervolgens de lengte van het slachtoffer te berekenen. Heffer zelf lijkt het meest trots op dit onderdeel. "We zijn het enige museum die deze interactieve vorm van onderzoeken aanbiedt. Het is leerzaam en leuk voor kinde-

ren, maar het komt vaak voor dat de ouders hier langer aan het zweigen zijn."

Een andere interactieve manier van bezig zijn met de (menselijke) natuur is tentoonstelling *De Raai*. De zalen liggen aan weerskanten van een echte trein, die een metafoor is voor de spreekwoordelijke reis van het leven. In deze expositie worden alle facetten van het leven belicht: voortplanting, de jeugd fase, volwassen zijn en het ou-

der worden met het onvermijdelijke sterven. In het kader van de museumweek worden er natuurlijk extra activiteiten georganiseerd. Je kunt bijvoorbeeld een workshop fossielen volgen, waarbij uitgelegd wordt wat fossielen zijn en hoe ze zijn ontstaan. Of Sam dan ook weer gaat, weet hij nog niet maar hij raadt anderen het museum in ieder geval wel aan.

Zijn lieveling? "Dat is absoluut het skelet van de

Sam de Haan kijkt vol ontzag naar het skelet van de uitgesterven rundersoort de stapelwiel. Hij is een vaste bezoeker van het Natuurmuseum Brabant. "Ik ben er al zeker al keer geweest."

potvis. Ik vind het wel spannend dat hij hier hangt doordat hij een verkende afdeling van de natuur heeft gemaakt. Maar wel cool dat wij hem daar kunnen zien."

Info: natuurmuseumbrabant.nl

De nieuwste aanwinst is dit tweekoppige kalf.
FOTO: NATURA DOCT

Siamees kalfje

WAT: Natura doet Wonderrijk Twente
WAAR: Dinslaken
INFO: wonderrijk.nl

Spelingen van de natuur: lugubere maar intrigerend. Trekplezier van het museum is de huidige tentoonstelling *Butengewone beesten* - naar maar waar: een bonte verzameling dieren met afwijkingen. Regelmatig wordt het museum namelijk gebeld door boeren uit de omgeving die iets uitzonderlijks aantreffen bij bevallingen van hun vee. Zo is het

museum inmiddels al in het bezit van een lammetje met acht poten, een eekster met albinisme en een deoogje kat. De meest recente aanwinst is een Siamese tweekoppige, dat gepareerd tantoon wordt gesteld. De zalen zijn ingericht als een laboratorium met op de onderzoektafels een arsenaal aan buitengewone beesten, opgezet als skelet of op sterk water. Tijdens de museumweek kan men hier terecht voor een demonstratie prepareren.

Astronius is al wereldberoemd

WAT: Natuurmuseum Fryslân
WAAR: Ljouwert
INFO: hetnatuurmuseum.nl

De Astronius van het Natuurmuseum Fryslân geniet wereldfaam. Het traupe verhaal hierachter is dat een aantal baldadige jongens de muus aan een vaarsprij bondt met het idee het beestje naar de muus te schieten. Het knaagdierje werd gered, maar overleed later alsnog aan zijn verwondingen. Hij werd opgezet in het museum, waar hij als aandeling voor een discussie omtrent dierenwelzijn fungeert. De Friese muus werd zelfs opgezet door buitenlandse media. Tijdens de museumweek

is het ook mogelijk kennis te maken met de fantasievogels van O.C. Hooyman. De kunstenaar bedenkt en schildert allerlei vogels en verzint er levens en spinnen verhalen bij. Directeur Gert Koopmans: "Een van de fantasievogels is de Amerikaanse Prinsvink. Die een nest van pindas heeft. Waarom? Hij maakt alle pindas."

Fossiele schelp

WAT: Naturalis
WAAR: Leiden
INFO: naturalis.nl

Wie graag een natuurmuseum met een meer wetenschappelijke instap bezoekt, is bij Naturalis aan het juiste adres. Hier wordt het grootste deel van de Nederlandse natuurhistorische collecties bewaard. Persoonlijk favoriet van museumdirecteur Edwin van Huis is een fossiele schelp. "Wij hadden de schelp al ruim 100 jaar in ons bezit, maar door opnieuw de collectie onder de loep te nemen hebben we ontdekt dat er op de schelp een gravering te zien is."

"Hierin kunnen we concluderen dat de Homo erectus een half miljoen

Wie goed kijkt, ziet miljoenen jaren oude graveringen.

jaar geleden al graveringen kon maken. Eerder veronderstelden we dat de Homo sapiens dat 100.000 jaar geleden pas kon. Misschien bevestigden onze voorgangers ook al aan schoonheid toekennen aan een object of het was een symbolische manier van communiceren. Dat zullen we helaas nooit weten."